
СТ А Т Е Г И Я

И

ПРОГРАМНА СИСТЕМА ЗА РАЗВИТИЕ

НА ДЕТСКА ГРАДИНА

„ДЪГА”

Гр. ПЛОВДИВ

2020 год.

Съдържание

Въведение

1. Референтни документи.
2. Стратегия за развитие на детска градина за периода 2020-2024 г.
 - 2.1. Ресурс и приоритети на детска градина „Дъга”.
 - 2.2. Мисия.
 - 2.3. Визия.
 - 2.4. Ценност.
 - 2.5. Цел.
3. Теоретични основания за структуриране съдържанието на програмната система.
 - 3.1. Подходи и принципи за реализиране на стратегията.
 - 3.2. Форми на педагогическо взаимодействие.
4. Практики за повишаване на квалификацията на педагогическия екип.
5. Мониторинг, контрол и очаквани резултати от прилагане на стратегията.
6. Бюджет и финанси.
7. Тематично разпределение на формите на педагогическо взаимодействие по възрастови групи.

ВЪВЕДЕНИЕ

Законът за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) поставя на полагащото му се място предучилищното образование. Стратегическата цел, заложена в ЗПУО е повишаване качеството на образованието. В този смисъл реформираният педагогически процес в системата на предучилищното образование полага основата на човешката личност и в голяма степен гарантира реализирането на стратегическата цел за по-високо качество в образованието.

В чл. 70. (1) „Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система като част от стратегията за развитието на детската градина или училището, което извършва задължително предучилищно образование, и която съответства на изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование”, чрез което се гарантира свободата и иновативността на детската градина за създаването на програмната система с цялостна концепция за развитието на детската градина.

Детската градина и семейството заедно трябва да полагат основите на цялостното развитие на личността-изграждане още от ранна възраст на умения за проява на собствен избор, на критично мислене, осигуряване на приемственост в подготовката за училище, гарантираща развитие на индивидуално-творческите способности и равен старт на всички деца.

Въз основа на научно обосновано прогнозиране се въвежда рамка за постигане на целите и очакваните резултати се явяват дефинираните в ЗПУО разработени нови държавни образователни стандарти.

Стратегическото планиране трябва да подsigури баланс между възможностите на детското заведение, изискванията на потребителите, в т.ч. на децата, позициите на съдружниците му, а и на възможните конкуренти. Планирането ще повиши ефективността на управленските процеси в детското заведение.

С цел управление на качеството и повишаване на ефективността в педагогическия процес е наложително създаването на програмна система, отговаряща на стратегията на детската градина за просперитет и напредък във възпитателно-образователния процес.

Програмната система чрез задълбочен анализ отчита постиженията в повече от вековното развитие на предучилищното възпитание в България,

които имат значение за развитието му. По този начин в нашата работа ще съхраним традицията в създадената система за предучилищно възпитание и ще доразвием или наново развием определени наши педагогически възгледи, с което конкретизираме творчеството си в тази посока. При подбора на познавателното съдържание и при организацията на педагогическия процес се позоваваме на доказалите своята надеждност и запазили своята валидност подходи.

Актуализирана и конкретизирана, целта на възпитанието за предучилищния период, се редуцира в повишаване степента на свобода и автономност на детето във взаимодействието му със заобикалящата го среда, на базата на разнообразното му информиране и дейност за оптимално личностно развитие.

Настоящият стратегически план представлява дългосрочна програма за развитие на ДГ „Дъга” за период от 4 години и има за цел да определи визията, мисията, насоките и кадровата култура на детското заведение, които ще стимулират служителите да се концентрират върху или да следват обща посока на работа в съответствие със съвременните тенденции и конкретните условия.

2. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

1. ЗАКОН за предучилищното и училищното образование, Обн. ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.
2. ЗАКОН за закрила на детето, Обн., ДВ, бр. 48 от 13.06.2000 г., кн. 7/2000 г., стр. 12 т. 1, р. 3, № 190
3. КОНВЕНЦИЯ ООН за правата на детето, Приета от ОС на ООН на 20.11.1989 г. Ратифицирана с решение на ВНС от 11.04.1991 г. - ДВ, бр. 32 от 23.04.1991 г. В сила от 3.07.1991 г.
4. СТРАТЕГИЯ за възпитателната работа в образователните институции 2019-2030г.
5. НАРЕДБА № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, Обн. - ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г., в сила от 01.08.2016 г.
6. НАРЕДБА №13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование /2016/
7. НАРЕДБА за приобщаващото образование /2017/
8. МЕХАНИЗЪМ за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищно и училищно образование.
9. НАРЕДБА № 6 от 30.11.2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, Обн. - ДВ, бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 14.12.2015
10. Стратегия за развитие на образованието в Община Пловдив 2017-2022г.
11. Общинска образователна програма 2020-2022

2. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ДЪГА” ЗА ПЕРИОДА 2020-2024

Стратегия е инструмент за планиране на управлението на детската градина и представлява система от свързани концептуални събития: анализ, решения и планиране на дейности за осигуряване хармонизирането на всички образователни политики и постигане на стратегическите цели.

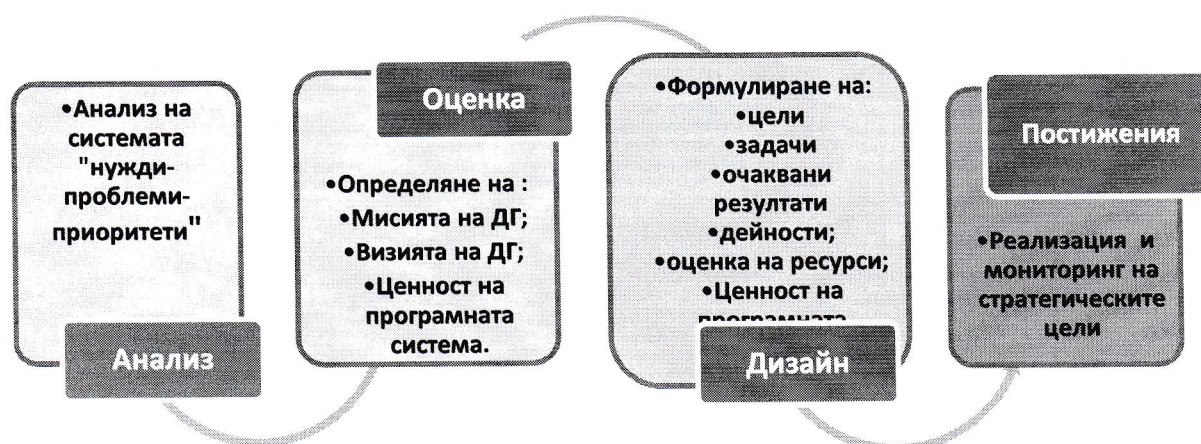
Тя ще реализира заложените в предмета на Закона за предучилищно и училищно образование основни цели на предучилищното образование, които са изложени в чл. 5, ал. 1, както и за намеренията и задълженията на предучилищната институция в тази насока.

Стратегията за развитие на ДГ „Дъга” е за периода 2020-2024 година и съдържа следните основополагащи елементи:

- ✓ Анализ на потребностите на децата и възможностите на детското заведение да ги задоволи;
- ✓ Оценка на наличните ресурси за изпълнение на програмната система;
- ✓ Дизайн на програмната система;
- ✓ Постиженията от практическото изпълнение на програмната система.

На фигура № 1 схематично са показани системите и подсистемите на стратегията за програмната система.

Фигура № 1

Анализът и оценката на капацитета на детска градина „Дъга”, гр. Пловдив представя следната картина:

Силни страни:

1. Непрекъснато съгласуване и координиране действията на отделните звена на вътрешната система за постигане на най-добри резултати в съответствие с поставените цели.
2. Индуциране на подходящи идеи за изработване и провеждане политиката на детското заведение и участие в проекти на различно ниво.
3. Автономия, съчетана с контрол на резултатите в организационната култура.
4. Наличие на благоприятен социален климат.
5. Пълноценно уплътняване на работното време.
6. Демократичен стила на управленския процес. Всеотдайност, компетентност, приемственост на служителите. Работа в екип, честност и справедливост спрямо партньора от екипа в групата, взаимно уважение и разбирателство.
7. Участие в различни форми на поддържаща квалификация на служителите.
8. Утвърден социален престиж на детското заведение.
9. Спазване и обогатяване на традициите на детската градина.
10. Наличие на строг пропускателен и санитарно-епидемиологичен режим, хигиенни условия и здравословно хранене.
11. Активна помощ и сътрудничество на родителите при съвместни дейности.
12. Системна връзка с родителите с цел включване във възпитателния процес.

Слаби страни:

1. Трудно намиране на педагогически и непедagogически персонал за заместване на напусналите градината.
2. Недостиг на финансови и материални ресурси.
3. Недостатъчно взаимодействие с родители от рисковите групи и еднообразие във формите на работа с родителите.
4. Недостатъчно диагностициране интересите и потребностите на родителите за определяне политиката на детската градина, произтичаща от ЗПУО.
5. Кампанийност в контактите с обществени организации и институции, отворени към проблемите на детското заведение.

6. Недостатъчно привличане на допълнителни финансови източници за подпомагане дейността и подобряване на материално-техническата база.

Заплахи:

1. Отлив на квалифициран педагогически и административно-помощен персонал поради ниски ставки на работното възнаграждение.

2. Трудности при осъществяване на основната дейност на градината поради срив в семейното възпитание и невъзможност да му се противодейства за някои от случаите.

3. Срыв в учителската професия и опасност от бъдещ недостиг на квалифицирани кадри.

4. Наличие на все повече деца със СОП, които изискват специални грижи, повече средства и специализиран персонал.

Възможности:

Детската градина има капацитет:

1. Да повиши качеството на образователно-възпитателния процес като отчита индивидуалните особености на детето от 3 до 7 години; опазване на здравето и живота му и създаване на условия за задоволяването на социалните детски потребности, да положи основите на гражданското му възпитание с акцент върху спазване правилата и правата – свои и чужди.

2. Да подобри връзките с родителите на децата, заинтересовани институции и организации.

3. Педагозите и помощния персонал да бъдат стимулирани перманентно да участват в различни форми на поддържаща и възходяща квалификация.

4. Детската градина да се утвърди като желано и предпочитано възпитателно-образователно заведение от младите родители за отглеждане и възпитание на децата им.

2.1. РЕСУРС И ПРИОРИТЕТИ НА ДГ „ДЪГА”

ДГ „Дъга” е съвременна детска градина със собствен образ, което не е само предизвикателство, но и необходимост в условията на пазарна икономика и реална конкуренция.

Детската градина е разположена в район „Северен” с дворна част-4618кв.м и застроена част-1112кв.м.

Наличието на една съвременна, отговаряща на критериите за естетическо възпитание и здравно-хигиенни изисквания детска градина, допринася за по-доброто регионално развитие на района, чрез привличането на млади хора в промишлено-стопанското развитие на район „Северен” и осигурява спокойствие и вътрешен комфорт на работещите родители.

Детска градина „Дъга“ се помещава в специално построена за целта сграда, съобразена е с всички санитарно-хигиенни изисквания и условия и притежава всички удобства за качествено отглеждане и възпитаване на децата и провеждане на пълноценен педагогически процес. Всички помещения отговарят на изискванията за безопасност, естетика и комфорт, интериорът и подредбата на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. Занималните са просторни, добре осветени и има обособени кътове за игра на децата. В подготвителните групи са създадени оптимални условия за провеждане на учебна дейност под формата на игра.

Външният двор на детското заведение е озеленен с различни дървета и храсти и представлява естествен филтър за здравето на децата. Оборудван е с модерни съоръжения, има обособени площадки и външна сцена. В двора на детската градина има оформени самостоятелни площадки за всяка възрастова група.

През 2020/2021 учебна година ще функционират седем градински групи – първа, втора, ПГ – 5-годишни и ПГ – 6-годишни деца. Общият брой на децата е 200.

За възпитанието и отглеждането на всички деца се грижи персонал от високо квалифицирани специалисти – директор, един главен учител, пет старши учители и шест учители, които вършат работата си с любов и всеотдайност. Педагогическият екип е високо квалифициран и неуморно работи за пълноценното развитие на всички деца с надеждата, че те утре ще

бъдат достойни хора, способни да градят своето бъдеще, да се справят с предизвикателствата на новото време, да мечтаят и превръщат мечтите си в реалност. Развитието потенциала на всяко дете , успешната му социализация, изграждането му като личност и подготовката за училище са в основата на цялостната дейност на колектива на детското заведение.

Помощно-административният персонал допълва работата на учителите като добросъвестно си изпълнява своите функции. Своя принос в отглеждането на децата дава и медицинският персонал – сестрата от здравния кабинет на градината.

Трудът на екипа е високо оценен и отличен с различни награди и почетни отличия.

Детската градина е участвала като партньор на община Пловдив и МОН в реализирането на няколко проекта, в национални програми, както и в европейски проекти:

✓ *Проект, финансиран по програма „ Еразъм+“, Ключова дейност 1, Образователна мобилност на граждани“ , сектор „ Училищно образование“, на тема „Добрите практики в подкрепа на социалното и емоционално развитие на децата”-2019 г. Реализира се мобилност на десет педагогически специалисти във Великобритания, където бяха проведени три планирани обучителни курса. Участниците се запознаха с особеностите на предучилищната образователна система във Великобритания, материална база и организация на работа в частна детска градина „ACORNS“*

✓ *Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищно образование,,- за организиране и провеждане на дейностите за педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца от уязвими групи:*

-дейности по изплащане на такси в съответствие с Механизма за избор по проекта само на деца, чиито родители получават помощи по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;

- осигуряване на допълнителен педагогически и непедagogически персонал.

Изпълнението на тези дейности е важно за създаване на условия за включване в образователния процес на деца със СОП и от други уязвими групи в детските градини, достигане на по-високо качество на образованието, възможно най-добрата социална интеграция и

приобщаване към средата в масовите детските градини и осигуряване на възможност за най-доброто обучение в тях – 2019/2020 г.

✓ Национална програма „Заедно за всяко дете“ Модул 2 – „Добри практики за взаимодействие с родителите на институциите от предучилищно и училищно образование“ -2019 г.

Бяха реализирани дейности за приобщаване на родителите към живота в ДГ-обучения за разпознаване на насилие, дискриминация, лектории групови тренинги, популяризиране на добри практики във взаимодействието на институциите за обхващане и включване на деца в образованието и др.

✓ Национална програма „Без свободен час“- 2019г., 2020г.

✓ Проект „За чиста околна среда-2020“ ПУДООС, на тема“ Еко-занималня в двора на ДГ “

✓ Подпрограма на Община Пловдив „Проектиране и изграждане на нови детски площадки и/или ремонтване и сертифициране на съществуващи такива, облагородяване на дворни пространства в общинските детски градини“ 2018г., 2020г.

Приоритети в бъдещата работа ще бъдат:

✓ прилагането на личностно-ориентирания модел на педагогическо взаимодействие, чрез стимулиране на индивидуалната детска интелигентност, водени от разбирането за уникалност на всяко дете;

✓ социализация на децата;

✓ развитие на речта и овладяване на българския език до степен на готовност за общуване и обучение;

✓ по-голям обхват и превенция на отпадането от образователната система; възпитаване на взаимно уважение, толерантност и етническа търпимост у децата и техните родители.

В параграф 3 (3.1; 3,2) са разработени подходите, принципите и формите за реализирането на заложения в стратегията приоритет.

2.2. МИСИЯ НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ДЪГА”

Детската градина като обществена институция за отглеждане и възпитаване на детето от 3 до 7 години е призвана да съхрани детството на детето като самоценен период в живота на човека. Макар и кратък този период от само четири години е с изключителна важност за развитието на детския потенциал и залагането на основни структурни компоненти на бъдещата личност.

Позовавайки се на ЗПУО глобалната мисия на детска градина като цяло е да постави основите в личностното развитие на подрастващите като бъдещи граждани на Република България, съчетавайки добрите традиции и необходимостта от модернизация на образованието в съответствие с бъдещите условия на живота.

Конкретизирана и детайлизирана според различните предизвикателства на настоящето и бъдещето на децата мисията на детска градина „Дъга”, гр. Пловдив е да:

✓ Да удовлетворява социалната поръчка на родителите и обществото за създаването на комфортен психолого-педагогически микроклимат на детето от предучилищна възраст.

✓ Да организира възпитателно-образователен процес с отчитане на индивидуалните особености на детето от 3 до 7 години; опазване на здравето и живота на детето и създаване на условия за задоволяването на социалните детски потребности, да положи основите на гражданското му възпитание с акцент върху спазване правилата и правата – свои и чужди.

✓ Да удовлетворява потребностите на детето от неговата реализация във водещата да тази възраст дейност – играта, за развитието на физически и психически качества в подкрепа и в помощ на семейното възпитание.

✓ Да създава условия за стимулиране на конкурентостта като способност в процеса на взаимодействието „дете-педагог-родител”, като равно поставени субекти.

✓ Да създава конкурентна среда за повишаване на професионалните компетентности и кариерното развитие на педагозите и останалия персонал.

✓ Да организира съвременна урбанизирана среда за хармонизиране на педагогическото взаимодействие и това с родителите.

✓ Да установява модели на сътрудничество, доверие и подкрепа за постигане на по-високи резултати от образователно-възпитателния процес.

✓ Да съхранява положителната визия на детска градина и издигне на нейния обществен статус, като институция за съхранение детството на детето и подготовката му за успешно обучение в училище.

✓ Да използва съвременни информационни технологии за ефективно сътрудничество със семейството и социалните партньори.

2.3. ВИЗИЯ НА СТРАТЕГИЯТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Личностно-ориентираният модел е признаване правото на всеки за свободно самоопределение и индивидуално развитие, приемане на собствените задължения и тези към другите. Този модел включват няколко конструкти, които целево и съдържателно изграждат педагогическия процес в детската градина и определят визията ѝ:

1. Емоционалното и психическо благополучие за здраво и щастливо дете. За детето от предучилищна възраст храненето и възпитаването на отношение към храната е от особена важност за неговото здраве и емоционално благополучие. Изградените в детството здравни стереотипи ще останат като здравни навици и стил на живот. В този смисъл здравното възпитание е част от гражданското образование.

2. Екология на детството. Приемайки новия подход еко(био)центризъм, изразен в посланието „Човекът-част от природата” и неговата философска основа – учението за всеобщата връзка, изграждаме система за екологично възпитание наречена „Екология на детството”. „Системата „екология на детството” ще се реализира от възпитаване в триадата „чрез-за-и в природата”.

3. Познавателно развитие. То се реализира чрез социализиращата функция на програмното съдържание и технологиите за неговото прилагане. Резултатите от познавателното развитие на детето са в следните посоки:

- ✓ Обезпечава самостоятелност при поставянето на целите и търсенето на решения за тяхното постигане, чрез подбор на средства и способности на дейност;

- ✓ Детето се научава да учи, което е в основата на бъдещата му професионална мобилност, реализирана чрез учене през целия живот;

- ✓ Обезпечават формиране на широки познания за картината на света и придобиване на компетентности за действия в нея.

4. Формиране на социални умения. Социалният опит на детето е неразривно свързан с опита от индивидуалното му развитие, изразяващо се личностната позиция като член на гражданското общество. Още в детска възраст се възпитават положителните отношения:

- ✓ отношение към хората;
- ✓ отношение към себе си;
- ✓ отношение към предметния свят.

5. Стимулиране на детската креативност. Способностите се проявяват в най-различни области в зависимост от видовете надареност. Водени от разбирането, че всяко дете е надарено и заслужава стимулиране на неговите заложби, детската градина има потенциал да поставя основите за развитие на детските способности в многопосочната палитра на надареността.

6. Формиране на комуникативни умения. Диалогичното възпитание е нов модел на технологично организиране на възпитателната дейност в търсенето на вариативност с цел утвърждаване на „субект-субектни отношения“ чрез сътрудничество. Диалогът учи децата самостоятелно да разсъждават за смисъла на житейски, юридически, морални и социални въпроси, за свободата, отговорността, компромиса и отношението между хората, както и за практическото отработване на способности за разрешаването на емоционалните напрежения, проявата на търпимост и намиране на разумен компромис.

Визията на детската градина търпи обновления според новопоявили се възпитателни проблеми, произтичащи от потребностите на децата и техните родители.

2.4. ЦЕННОСТ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

В над 130-годишното си съществуване институцията детска градина е вървяла само във възходяща посока. Създаденият модел за обществено предучилищно възпитание се е наложил в социалното пространство като подкрепяща територия за отглеждане и формиране личността на детето съобразно обществения идеал. Автори с иновативни идеи непрекъснато са обогатявали педагогическия процес в детската градина.

Периодът на детството е самоценен и това задължава всички обществени структури да създават материален и интелектуален ресурс за неговото съхранение и развитие. Детството е социокултурен феномен без еквивалент и неговото подценяване води до тежки социални последици за обществото в бъдеще. Утвърждаването на ценността на детската градина като необходима за общественото ни съществуване институция налага:

- ✓ Разбирането на детската градина като важно място за формирането на социални и комуникативни умения у детето за неговата подготовка за живота и училището;
- ✓ Съхраняване и обогатяване на натрупания позитивен опит във възпитанието и обучението на детето;
- ✓ В детската градина всяко дете да има равен шанс за развитие и напредък;
- ✓ Стимулиране на детската надареност, тъй като всяко дете има заложби, които трябва да бъдат открити и развивани.
- ✓ Приобщаване на семейството като съмишленик в реализирането на личностното формиране на детето чрез сътрудничество и доверие.
- ✓ Издигане авторитета на учителите и зачитане на труда им като значим за формирането на детската личност.
- ✓ Преосмисляне на медийния образ на детската градина и отразяването на нейните постижения добронамерено, реалистично и обективно.
- ✓ Активно сътрудничество на работещите в детската градина с всички социални и обществени институции.

2.4. ЦЕЛ

Институционалното реформиране на предучилищното образование започва с промяна на целта, преследването на която ще доведе до очаквани резултати в личностното развитие на детето. Водеща цел на програмната система е СОЦИАЛИЗАЦИЯТА на детската личност. Под социализация в съвременния смисъл се разбира *„процес на изграждане и развитие на личността като резултат от взаимодействието ѝ със социалната и материална околна среда”*, което е отразено в мисията на детската градина. Съдържанието, което се влага в понятието социализация е *„да станеш член на едно общество”*.

Целта кореспондира с целта на предучилищно образование постановена в ЗПУО. В чл. 5. (1) основните цели на предучилищното и училищното образование са представени по следния начин: *„1. интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му”*, както и с основите на гражданското възпитание в предучилищна възраст.

Основната цел се декомпозира в следните подцели:

- ✓ Формиране у детето на разбирането, че живота и здравето са ценности с непреходно значение:
- ✓ Формиране на умения за здравословен начин на живот, чрез хигиена, хранене, спорт и овладяване на норми за безопасен живот,
- ✓ Формиране на умения за хуманно-емпатийно взаимодействие на детето с деца и възрастни.
- ✓ Формиране на умения за положително отношение при взаимодействието на детето с природата.
- ✓ Формиране на умения за опазване на собствеността и отношение към труда и парите като първи стъпки в сферата на икономическото възпитание.
- ✓ Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.
- ✓ Формиране у детето основите на гражданина на Република България чрез *„съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност”*.
- ✓ Формиране на социални умения и компетентности, необходими за успешна личностна реализация и активен граждански живот на детето в съвременните общности.

3. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВАНИЯ ЗА СТРУКТУРИРАНЕ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА

3.1. ПОДХОДИ И ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Съвременните подходи, използвани днес в педагогическата практика, са следните:

а/ Комплексно-интегрален подход. Философска основа на комплексно-интегралния подход се явява учението за всеобщата връзка, която предполага диалектическо единство на цялото към частите, на общото към единичното.

б/ Личностен подход. Същността на личностния подход, или още хуманно-личностен, е обединяването на свободата, любовта и опита в полза на хуманистичното възпитание на детето. Приложението на хуманно-личностния подход извежда потребността от индивидуализация на възпитателно-образователния процес в следните направления:

- ✓ разнообразяване на формите в педагогическия процес;
- ✓ нарушаване на традиционната система на обучение и възпитание и прилагане на нови методи;
- ✓ въвеждане на нови форми на педагогическо взаимодействие;
- ✓ промяна на философията на самата възпитателна система.

в/ Ситуационен подход. Същността на ситуационния подход е да моделира или да използва естествено възникнали ситуации и чрез подходящи техники да ги прилага във възпитателната практика.

г/ Екологичен подход. Екологичния подход предполага осъзнаване от възрастните на:

- ✓ Необходимостта от създаване на екологосъобразна среда;
- ✓ Възпитаване у детето на екологосъобразно отношение към себе си;
- ✓ Възпитаване у детето на екологосъобразно отношение към средата;
- ✓ Екологичния подход определя формулирането на възпитателните цели и структуриране на познавателното съдържание;
- ✓ Технологично обновление на процеса на педагогическото взаимодействие.

ж/ Компетентностен подход. Този подход акцентира върху качеството на възпитателно-образователния процес като разглежда не количеството информация, придобита от детето, а нейното качество. Чрез този подход като резултат от педагогическия процес са формираните ключови компетенции, които за края на предучилищна възраст са:

- ✓ Технологични.
- ✓ Информационни.
- ✓ Социално-комуникативни.

Принципи за приложение на подходите изграждащи стратегията:

- ✓ Доброжелателен стил на общуване между всички субекти в системата „семейство-детска градина-институции”.
- ✓ Индивидуален подход в процеса на диалогичното общуване.
- ✓ Ефективни форми на сътрудничество „дете-възрастен” и „възрастен-възрастен”.
- ✓ Динамичност и бързо реагиране съобразно променящите се параметри на системата.
- ✓ Взаимодействие с всички структурообразуващи компоненти на социалната система.

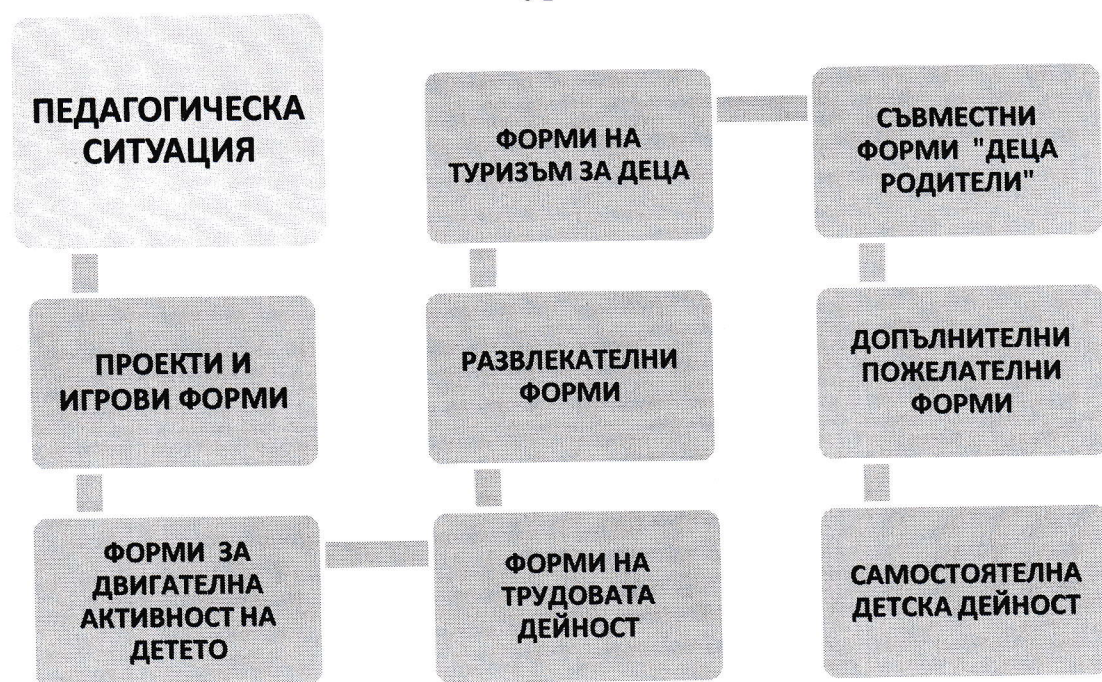
Позоваването на подходите и техните принципи за реализиране на програмната система придават наукообразния смисъл на стратегията и нейните компоненти.

3.2. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

В ЗПУО, в чл. 65, ал. 2 е указано че „Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие” и допълнена от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование чл. 23 (1), че тя „протича предимно под формата на игра”. В същата Наредба, в чл. 24 (1) са фиксирани броя на педагогическите ситуации по възрастови групи, съобразно образователните направления.

Графичното представяне на многообразието от форми на педагогическо взаимодействие в педагогическия процес в детската градина е показано на фигура № 2

Фигура № 2

Свободата на педагога е гарантирана в организираните форми, които са определени като допълнителни от Наредба № 5, чл. 24 в детската градина и целите на педагогическия процес при съблюдаване на теоретичните постановки, своеобразието на учебните форми и зависимостта им от игровата дейност.

Различните форми трябва да гарантират резултати в следните посоки:

- ✓ задоволяване на детските потребности от актуална информация;
- ✓ постигане осигуреност на детската себеизява и творчество;

-
- ✓ овладяване от децата на елементи на учебната дейност;
 - ✓ разширяване свободата на педагога за действие;
 - ✓ предоставяне на повече място за собствена изява и съобразяване с актуалните потребности на децата.

Теоретичните обосновки на предложените форми, към които ще се придържаме са следните:

Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическото взаимодействие е *„динамично съчетаване на редица обективни обстоятелства, условия и фактори, изграждащи конкретно социално-педагогическо събитие, поставящо участниците в позиция, изискваща активни действия от тях или намесата на трета страна за тяхното благополучно разрешаване. Тя се явява пресечна точка на определени социални дейности и конкретни личностни интереси, желания, мотиви и действия.“*

Проекти и игрови форми. Проектът е иновативна форма на педагогическо взаимодействие, чието разработване е един непрекъснат творчески процес по неговото обогатяване. Проектите са широко застъпени в педагогическия процес в много образователни системи. Включените в проектна дейност деца правят първите си стъпки в изследвания в областта на науката. В проектите се прилага интегралния подход, както по отношение на образователното съдържание, така и към използваните средства. Чрез проектната работа се възпитава сътрудничество и умения за екипна дейност у децата.

Игровите форми на педагогическото взаимодействие в предучилищна възраст интегрират в себе си всички основни човешки дейности, каквито са комуникативната, съставена от общуване и взаимодействие с други деца и възрастни, ученето /познавателно-изследователската дейност/ включващо узнаване, откривателство и усвояване, и творческо-продуктивната дейност съдържаща изобразителни, литературни, музикални, конструктивни и трудови действия.

Основни механизми за педагогическо взаимодействие в процеса на игровата дейност:

- ✓ Моделиране на социални отношения в нагледно-действена форма и ориентиране на детето в тях.
- ✓ Изменение на позицията на детето и преодоляване на познавателно-личностния егоцентризъм, осъзнаване на собственото “Аз” и формиране на социални способности и компетентности за решаване на

проблеми.

✓ **Формиране на реални равноправни партньорски отношения на сътрудничество и кооперации между връстниците, което обезпечава възможността за позитивно личностно развитие на детето.**

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, според чл. 65, ал. 3, са „дейности, които се организират от учителя на групата извън педагогическите ситуации съобразно потребностите и интересите на децата”. Избраните форми допълват и разнообразяват дневния престой на детето в детската градина с интересно и занимателно съдържание като:

✓ **Форми за двигателна активност на детето** – многообразие от подвижни и музикални игри; спортни развлечения; спортни празници.

✓ **Форми на туризъм за деца** – екскурзии; организиране на тематични лагери (зелена седмица, детето и морето; детето и планината, и др.) пикници, походи и разходки (по време на различните форми на туризъм, организираните подходящи игри с природни материали, както и целесъобразното използване на ландшафтните условия и растителността ще позволят практическо осмисляне на овладени знания за природата) и др.

✓ **Развлекателни форми** – приобщаване децата към духовността на възрастните, свързано и със създаване на празнично-обредна система, характерна за празничния календар на детското заведение и населеното място и оформянето им като традиция).

✓ **Форми за организация и провеждане на детския труд** – практическото реализиране на детските трудови изяви се осъществява чрез следните форми за неговото провеждане:

➤ **Индивидуална форма на труд.** Чрез тази форма трудът е почти напълно индивидуализиран. Чуждата намеса (на възрастния) е сведена предимно до мотивиране, показ, инструкции, съвети, стимулиране, одобрение и оценка.

➤ **Групова форма на труд.** Тази форма позволява да се формират умения у всяко дете да планира и разпределя на индивидуални действия, на общата дейност и на резултатите от тях, да оценява приноса на всеки за крайните постижения от труда.

✓ **Съвместни форми.** Ефективно взаимодействие „Детска градина–семејство”. Форми на съвместна работа:

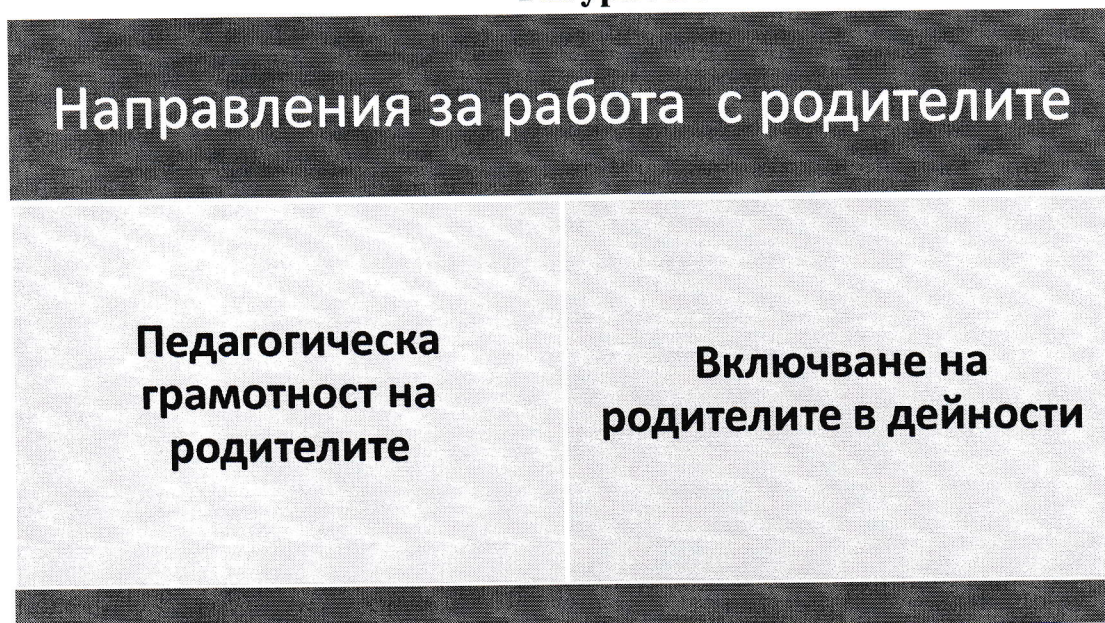
- „Училище за родители”;
- Консултативен център;
- Тематични дни „Ден на семејството”;

- Съвместни дейности – вернисаж; базари;
- Тематични изложби;
- Библиотека на родителите;
- Творчески лаборатории;
- Интелектуална игротека.

На фигура № 3 графично е представен проекта за работа с родителите.

Двете направления са равнопоставени:

Фигура № 3

1. Педагогическа грамотност на родителите включва:

- Консултации;
- Лекции;
- Тренинги;
- Семинари;
- Открити форми;
- Конференции;
- Работа в творчески групи по интереси;

2. Включване на родителите в дейности:

- Състезания;
- Конкурси;
- Концерти;
- Работа по интереси;
- Дейности по предложения на родителите.

3. Разработване и реализиране на проект за съвместна дейност с родителите.

- ✓ Допълнителни пожелателни форми – изучаването на чужди

езици; практикуване на различни видове спорт; включване на детето в различни изкуства.

✓ **Самостоятелна детска дейност** – автодидактична форма за организация на детската игра; индивидуална форма на педагогическо взаимодействие „педагог–дете“; работа с бързоуспяващи и надарени деца; организиране на възможност за дейност по интереси на децата.

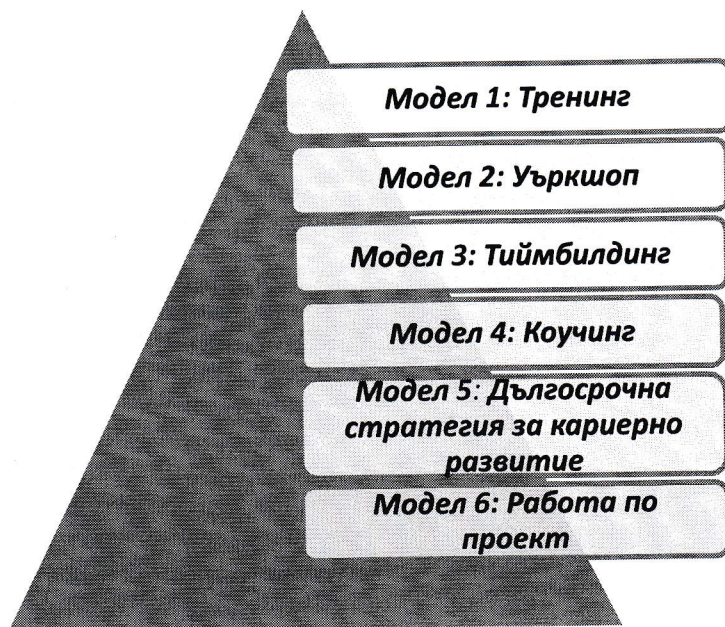
4. ПРАКТИКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ЕКИП

В Закона за предучилищно и училищно образование, чрез чл. 221, ал. 1 се напомня на педагогическите специалисти, че повишаването на квалификацията е „...непрекъснат процес на усъвършенстване и обогатяване компетентностите ... за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие”, а ал. 2 на чл. 223 изисква те да повишават квалификацията си с не по-малко от 16 академична часа годишно и не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране, според член 222, ал. 3.

Квалификационната дейност да е за всички субекти – директори, учители, помощник-възпитатели и родители.

Квалификацията трябва да съответства по актуалност на потребностите на педагозите: от най-новите теоретични постановки, чието практическо приложение ще доведе до по-високи възпитателни резултати (Фигура № 4).

Фигура № 4

Планирането на повишаването на професионалната квалификация е за всяка учебна година според интереса на членовете на екипа и потребностите от иновиране на наличния опит на колегията като цяло.

5. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Мониторингът и контролът като основна управленска функция на директора са призвани да осигурят ефективното изпълнение на заложените в стратегията на детското заведение цели и резултати. Мониторингът и контролът в основата на управленската дейност на директора на детската градина.

Процесът на мониторинг изисква непрекъснато набиране на количествени и качествени данни за всички сфери на дейност в детското заведение. Отчетеното текущо състояние и изпълнение се сравнява с първоначалните очаквания за тяхната реализация. Целта е, при необходимост, да се направят необходимите корекционни действия. Всичко това се прави за да се подобри дейността на всички звена.

Модел на мониторинг и контрол на директора като наблюдение, анализ и оценка на целокупния живот и дейност в детската градина е представен във фигура № 5.

Фигура № 5

септември	1, 2, 2.1, 5, 6, 8, 11, 14, 15, 16
октомври	1, 2.1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15
ноември	2, 2.1, 2.2, 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16
декември	1, 2, 2.1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15
януари	1, 2, 2.1, 2.2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16
февруари	1, 2, 2.1, 2.2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15
март	1, 2, 2.1, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
април	2, 2.1, 2.3, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15
май	2, 2.1, 3, 4, 6, 9, 11, 13, 14, 15
юни	1, 3, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 16
юли	1, 3, 5, 11, 14, 15
август	1, 3, 5, 6, 7, 11, 14, 15

Обозначение на дейностите подлежащи на мониторинг и контрол:

1. Непрекъснат мониторинг и контрол върху спазването на изискванията за трудова дисциплина.

-
2. Изпълнение на седмичната програма за възпитателно-образователните дейности.
 - 2.1. Частичен мониторинг и контрол.
 - 2.2. Цялостен мониторинг и контрол.
 - 2.3. Тематичен контрол.
 3. Спазване правилника за вътрешния ред.
 4. Изпълнение на решенията на педагогическия съвет.
 5. Административна и стопанска дейност.
 6. Опазване на материално - техническата база.
 7. Изпълнение на бюджета.
 8. Здравословно състояние на децата:
 - а/ 2 пъти в годината профилактичен преглед от личния лекар;
 - б/ ежедневен контрол за здравословното състояние
 9. Документация, която отразява възпитателно-образователната дейност на учителките.
 10. План за евакуация.
 11. Контрол на финансовата документация – всеки месец.
 12. Обхват на децата и посещаемост.
 13. Таксова книга – всеки месец.
 14. Санитарен контрол – всяка седмица.
 15. Правилник по охраната на труда.
 16. Квалификационна дейност и атестация на персонала.

Очакваните резултати от прилагането на стратегията и настоящата програмна система ще се изразяват в следните бъдещи постижения:

1. Постигнато, съответното за възрастта на децата, ниво на социализация, обусловено от действията и взаимодействието на семейното и общественото предучилищно възпитание.
2. Формирана интерактивност и самостоятелност, съответстваща на възрастовите и психологически дадености на децата.
3. Адекватно и трайно проявявано социално-нравствено поведение и съзнание в рамките на онези ключови компетентности, които са във възможностите на децата и които за предучилищна възраст са:
 - а/ Комуникативни умения (общуване) на официалния език;
 - б/ Начални базови познания (компетентности) в областта на математиката, науките и технологиите;
 - в/ Умения за самостоятелно учене и събиране на информация;